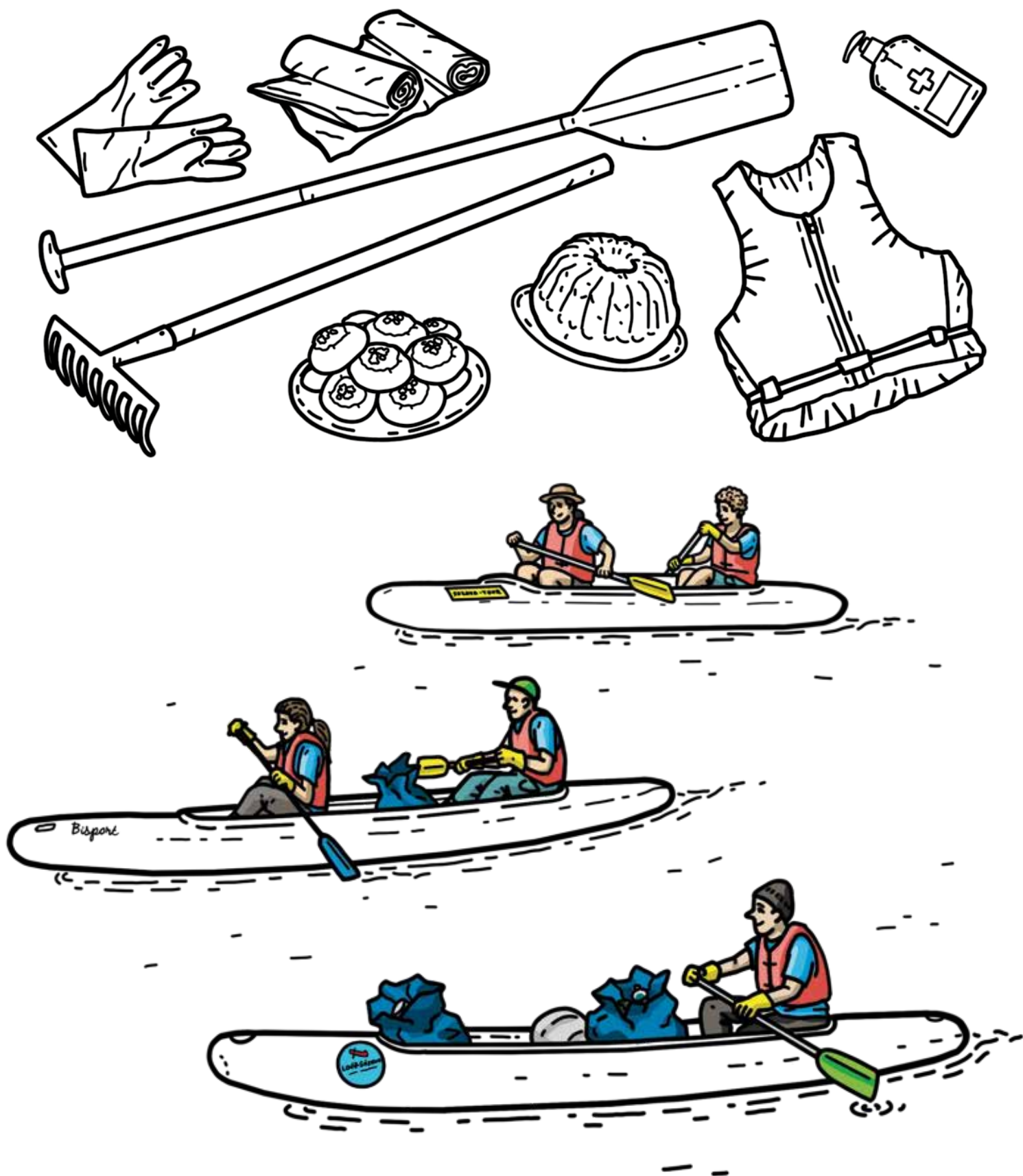

ČISTÁ ŘEKA SÁZAVA 20 LET

Podle nápovědy v textu vybarvi flotilu Čisté řeky Sázavy:

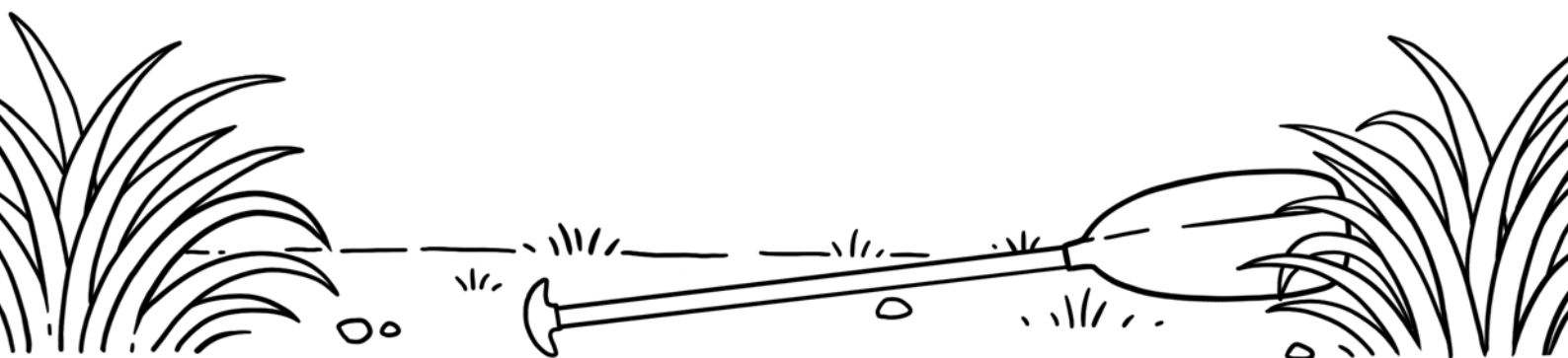
Barvu vodáckých vest mají kanoe z půjčoven Sazava Tour a Lodě-Sázava, které jak ohnivé šípy po řece rejdí. Mezi nimi dobrovolníci v “sluníčkové” lodi Bisportu po nepořádku na hladině se stejnou vervou šmejdí.

Ne slova, ale činy hovoří za dobrovolníky, kteří se rok co rok na jaře vydávají uklidit břehy řeky Sázavy. Už 20 let.. Pohledem čísel za tu dobu přiložilo ruce k dílu 22 617 lidí, kteří z hladiny a břehů „Zlaté“ řeky sesbírali neuvěřitelných 454,24 tuny odpadků. Ptáte se, kde se tam vzaly? Něco přinesla velká voda, něco je nechtěným pozůstatkem návštěv tvora, který si říká homo sapiens – člověk moudrý nebo rozumný. Nakolik je toto označení v rozporu se skutečností, se každoročně můžete přesvědčit při akci Čistá řeka Sázava.

Ne slova, ale činy proto hovoří za dobrovolníky, kteří dokáží slevit ze svého komfortu a navzdory rozmarům počasí (zažili déšť, sníh i ledové kry) se s pytli v rukou vydávají sbírat nepořádek kolem řeky. Za to jim patří VELKÝ DÍK! Stejně jako desítkám podporovatelů – velkým i drobným dárcům, půjčovnám lodí, svozových aut, poskytovatelům zázemí, kuchařům/kuchařkám, pekařům/pekařkám... i těm, kteří jejich úsilí pravidelně dokumentují – mluvčí projektu Jarce a kameramanu Pavlovi.

Malým poděkováním je i tento sešit, který na několika stranách shrnuje všechno, co byste měli a mohli vědět o akci, které patří pevné místo v kalendáři Posázaví.

Příběh Čisté řeky Sázavy

2006

Na začátku byla velká voda, která s sebou přinesla leccos – plastové lahve, kusy igelitů, torza dřevěných i kovových konstrukcí, vlasce, zbytky provazů... Bára Novotná (dříve Čmelíková) ze svazku obcí Malé Posázaví s pomocí podobně naladěných lidí, hlavně školáků, během tří třídních turnusů uklidila 50 km řeky mezi Sázavou a Pikovicemi. Do akce se zapojilo 114 dobrovolníků, kteří z břehů a hladiny sesbírali 12,24 t odpadků.

POSÁZAVÍ

2007

V roce 2007 organizaci úklidu převzala Posázaví o.p.s. Mezi Sázavou a Pikovicemi 450 dobrovolníků sesbíralo 18,14 t odpadků.

2008

Uklízelo se 15 dnů z Kácova do Pikovic (84 km). Zapojilo se 627 dobrovolníků (po celou dobu pomáhaly děti z kácovské a postupické základní školy), kteří denně vyčistili úsek dlouhý pět až šest kilometrů. Výsledek: 21,31 t odpadků.

2009

Uklízený úsek se prodloužil na 112 km (Budčice – Maňanův mlýn organizovala Lípa pro venkov). Systém úklidu mezi Kácovem a Pikovicemi se změnil – řeka byla rozdělena na 5 samostatných úseků. Do akce se zapojilo 640 dobrovolníků, kteří sesbírali 27,38 t odpadků. Patronkou projektu se stala Aneta Langerová.

2010

Uklízelo se i na horním toku v úseku Havlíčkův Brod – Budčice (organizátoři Sázava 21 a Lípa pro venkov), celková bilance je 650 dobrovolníků a 37,31 t odpadků. Manažerkou projektu je Denisa Cibulková.

2011

S úklidem pomáhalo 850 dobrovolníků, sesbírali 38,57 t. Vlastní úklidové akce začaly organizovat i obce, které se do projektu zapojily, například Kácov. Sázavu uklízel i Solomon Small z charitativní organizace Thames21, která čistí kanály a řeku Temži v Londýně.

2012

Množství odpadu poprvé ubylo! Bylo ho 30,81 t a sesbíralo je 1 012 dobrovolníků. Propagační rozhlasový spot Anety Langerové Čistá řeka Sázava získal cenu Žihadlo.

2013

Odpadu bylo opět méně – 20,46 t, dobrovolníků více – 1 327. Do úklidu mezi Žampachem a Pikovicemi se poprvé zapojila svozová pramice. Režisérka Olga Malířová Špátová natočila dokument o ČŘS.

2014

Uklízelo se téměř od pramene řeky, od přehrady Velké Dářko na Vysočině (organizátor Havlíčkův kraj). Dobrovolníci čistili i přítoky Sázavy, například Benešovský potok. Do úklidu se zapojilo 1 368 lidí, sebrali 43,48 t odpadků.

Drž rytmus s Čistou řekou Sázavou

2015 Statistika jubilejního 10. ročníku: 1 456 dobrovolníků a 17,22 t. Byl spuštěn nový web projektu. Aneta Langerová natočila videoklip Drž rytmus s ČŘS. Organizátoři úklidu se setkali u pramenů řeky Sázavy.

2016 Uklízely se další přítoky Sázavy. Celková bilance úklidu: 1 448 dobrovolníků a 18,37 t. Soutěž pro školy o nejlepší vzdělávací materiál ČŘS vyhráli Kácováci.

2017 Do projektu se zapojují mateřská centra, školy, hasiči, rybáři, myslivci, sportovci... přidává se i čím dál víc obcí a měst; 1 091 dobrovolníků sebralo 37,93 t odpadků.

2018 Pomáhalo 2 051 dobrovolníků, kteří nasbírali 29,12 t odpadků. Některé nalezené kousky dostaly druhou šanci na workshopu v Huti František. V Týnci nad Sázavou byly v rámci ČŘS vysazeny dva Stromy svobody.

2019 Nové motto projektu Tři dny v roce nestačí! Do akce se zapojilo 2 565 dobrovolníků, nasbírali 23,23 t. Poděkováním jim byl Festival ČŘS v Kácově. Kapela SPB (nyní STORY Time) tam představila nový videoklip o úklidu.

2020 Všechno je jinak – a mohl za to covid a omezení, která přinesl. Dobrovolníky, bylo jich 2 208, to ale neodradilo, uklízeli individuálně od jara až do podzimu. Sesbírali 20,43 t odpadků.

2021 Opět individuální úklid, přesto se 620 dobrovolníkům podařilo sesbírat 10,58 t odpadků.

2022 Uklízelo se opět tradičním způsobem. Výsledek: 408 dobrovolníků a 11,18 t. Poděkováním bylo setkání na Sázavském ostrově s divadlem Báry Novotné a opékáním buřtů.

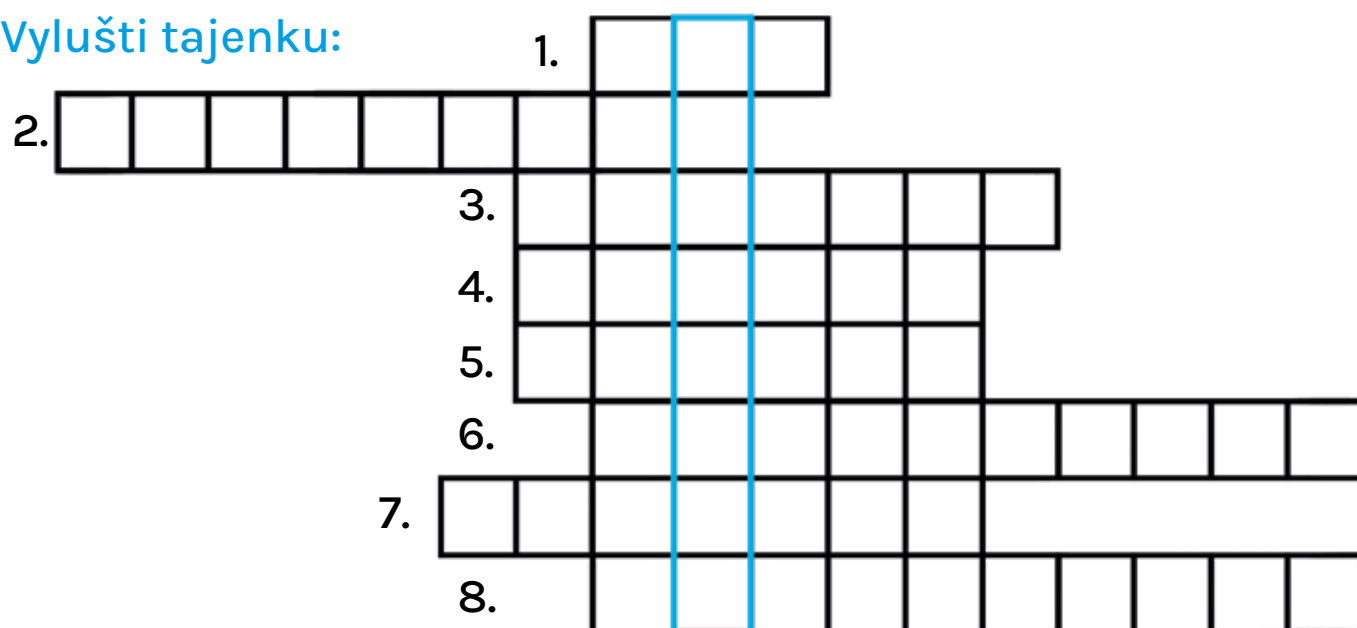
2023 Velká voda zhatila plány dobrovolníků na lodích, uklízely se proto jen břehy. Zapojilo se 1 768 lidí, kteří sesbírali 16,84 t odpadků. Odměnou pro ně byl Karneval na řece Sázavě. Manažerkou projektu je Bára Melounová (dříve Obstová).

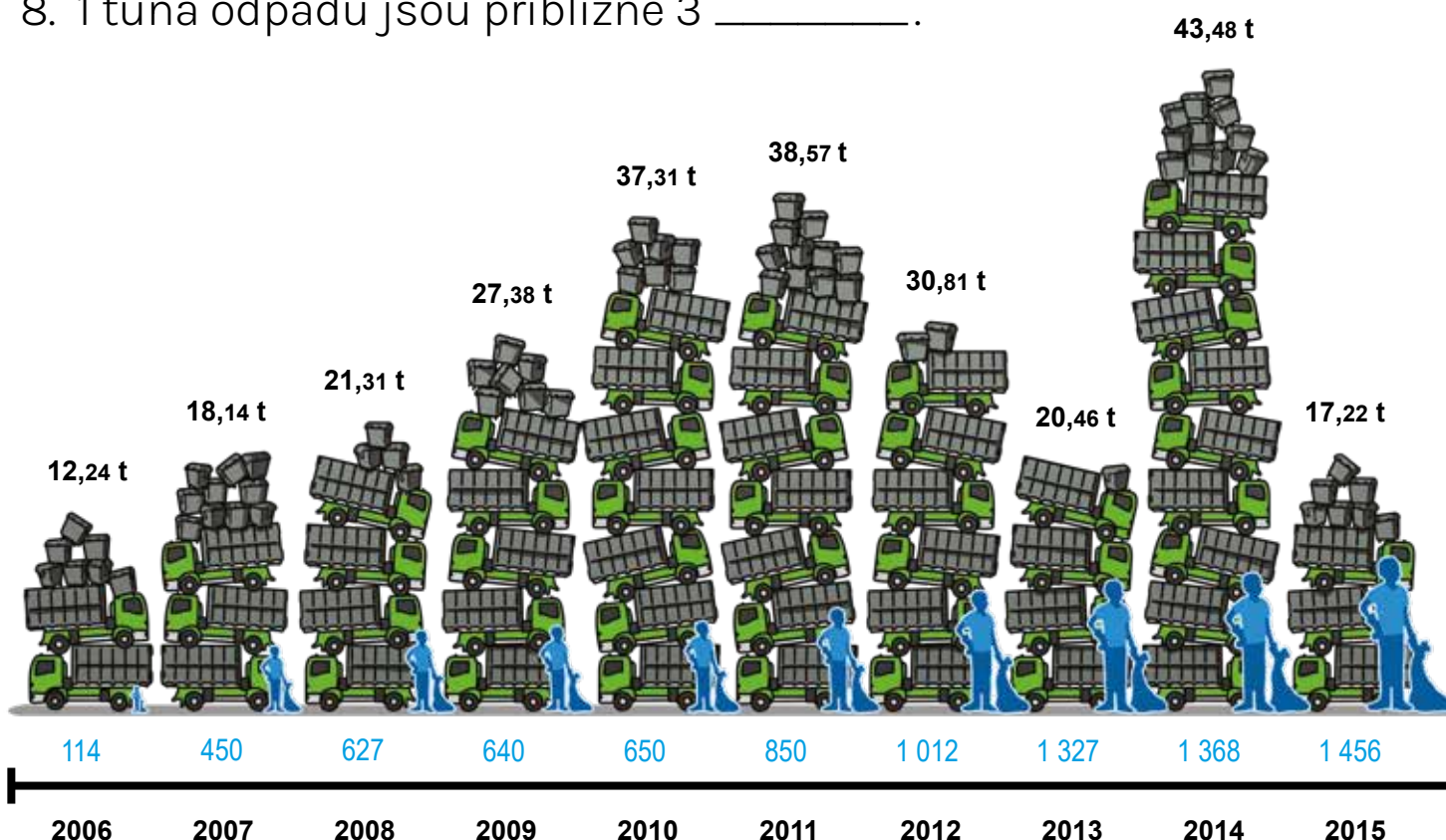
2024 Zimní povodeň dala tušit, že odpadu opět přibude. Výsledek: 1 964 dobrovolníků sesbíralo 19,64 t. Vyhlášena tipovací soutěž o Zlatý odpadák na téma počtu sesbíraných bot (našlo se jich 284) a adventní soutěž o dřevěný betlém.

Když promluví čísla

Vylušti tajenku:

1. Sebralo se už skoro 500 ____!
2. Jak se jmenuje hrad ležící na řece Sázavě? Český _____
3. Kam je odpad nakonec odvezen?
4. Kdo může pomoci sbírat odpadky?
5. Město se stejným jménem jako naše řeka.
6. Ve kterém roce dosud pomohlo nejvíc lidí? Dva tisíce _____.
7. Ve kterém roce se posbíralo nejvíce odpadu? Dva tisíce _____.
8. 1 tuna odpadu jsou přibližně 3 _____.

Dohromady bylo
sesbíráno 454,24 tuny!

Celkový počet účastníků 22 617!

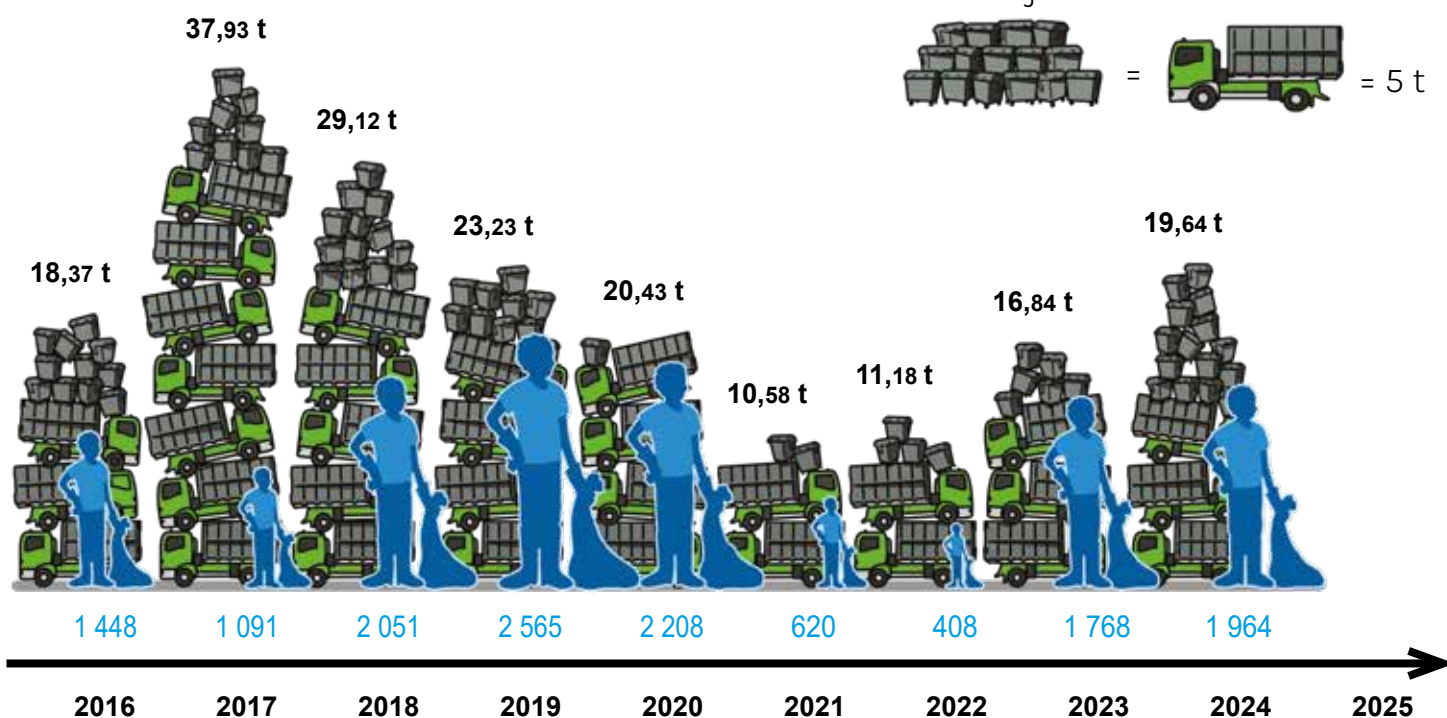
Legenda ke grafu:

40 pytlů 3 kontejnery

 = = 1 t

15 kontejnerů 1 nákladák

 = = 5 t

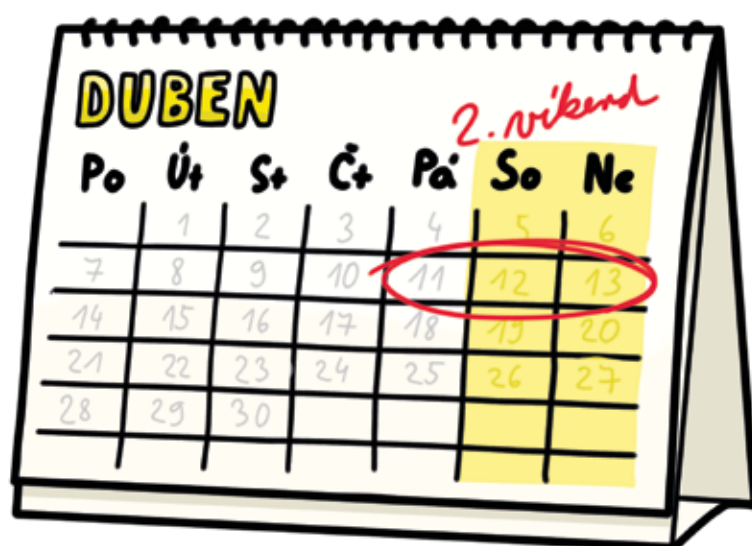

Nepostradatelní pomocníci

Jsou jich stovky, ať už jednotlivci – vodáci, hasiči, skauti, rybáři, sportovci –, nebo party – rodiče s dětmi, mateřská centra, školky, školy, spolky, firemní kolektivy. Nechybí jim chuť přiložit ruce k dílu. A nevadí jim rozmary počasí (déšť, sníh ani mráz), fyzická práce, špína, ani případné noclehy ve spacáku na podlaze tělocvičny, hospodského sálu nebo fotbalové kabiny.

ANATOMIE DOBROVOLNÍKA:

Jiní zase pomohou zajistit zázemí pro dobrovolníky, upečou nebo uvaří jim něco dobrého, půjčí lodě nebo auta na svoz odpadků, další přispějí finančně. Komunita nepostradatelných podporovatelů projektu je opravdu rozmanitá.

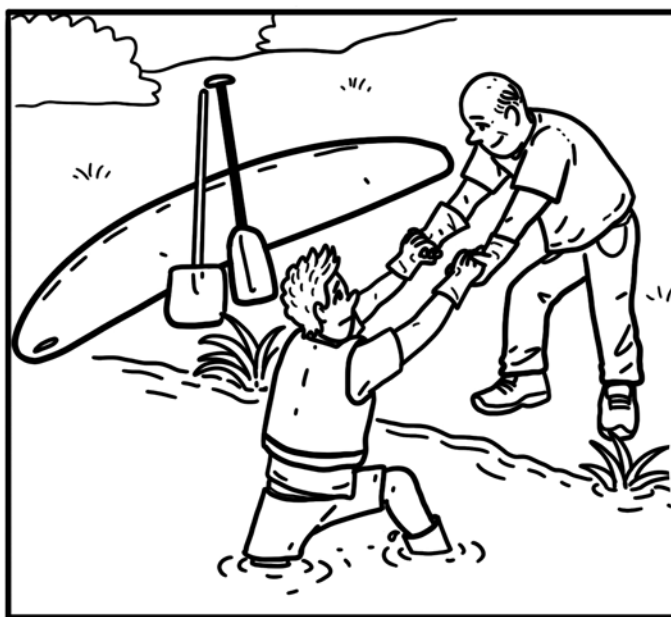

Čistá řeka Sázava spojuje

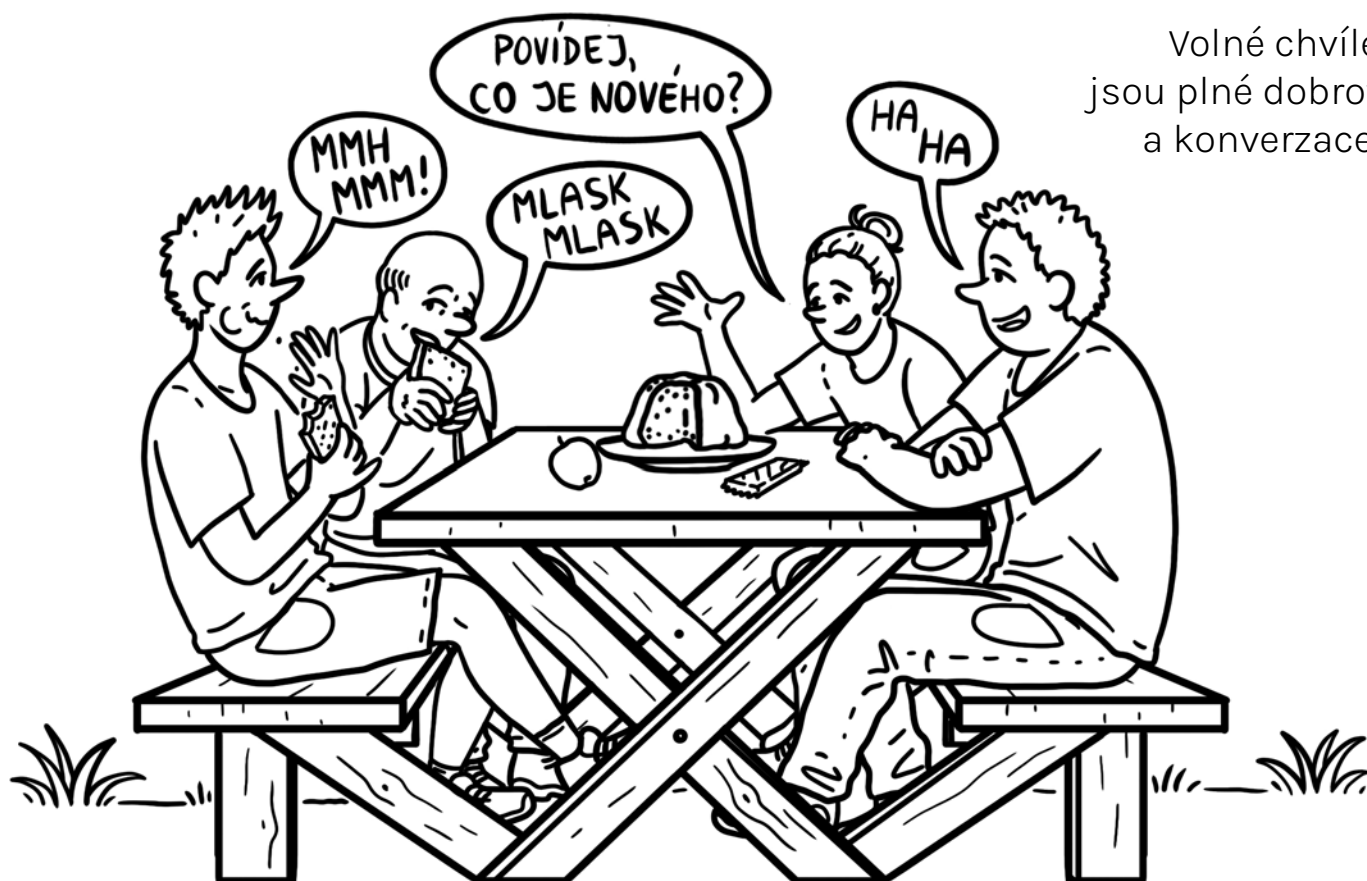
Nejen prací živ je člověk a Čistá řeka Sázava je toho důkazem. Projekt nejenže dokáže spojit lidi pro dobrou věc, ale napomáhá také navazování a prohlubování kamarádství či přátelství. A kolik -náciletých tady prožilo svou první lásku!

Občas z vody vytahujeme i sebe!

Ale vždy nám někdo pomůže.

Volné chvíle
jsou plné dobrot
a konverzace.

DRŽ MĚ!
HOUBE SE TO!

Dáváme pozor na
své kamarády.

Ve dvou se to
lépe táhne!

Navazujeme
nové vztahy.

Co trička napoví

Co myslíš, jakou barvu bude mít tričko v roce 2025
nebo za 5 či 20 let? Vybarvi si ho:

Dvě desítky let jsou „stejnokrojem“ dobrovolníků barevná trička. Co rok, to jiná barva – bílá, modrá, zelená, tyrkysová... Jejich paleta je pestrá, ale vybrat z ní jednu, která bude daný rok symbolizovat, není vůbec jednoduché. S koncem úklidu ale trička (i když notně ušpiněná) v popelnici nekončí. Dobrovolníci je hrdě nosí dál, třeba v práci nebo ve volném čase. Potkali jsme je v nich při tankování na benzince, na pláži v Turecku, na výletě v horách, při nákupu v supermarketu...

Sbíráme z vody i souše

Najdi cestu od odpadku k nejlepšímu nástroji na jeho sebrání:

Někdo usedne do lodi a nepořádek „loví“ z hladiny. Jiný odpadky sbírá ze břehů – a když už jich má tolik, že by je neunesl, nechá plný pytel na břehu a parťáci z lodí pak takový náklad „vodní poštou“ dopraví ke svozovému autu.

Najdi: 8 dobrovolníků

7 lahví

6 lodí

5 pádel

4 škrpály

3 plechovky

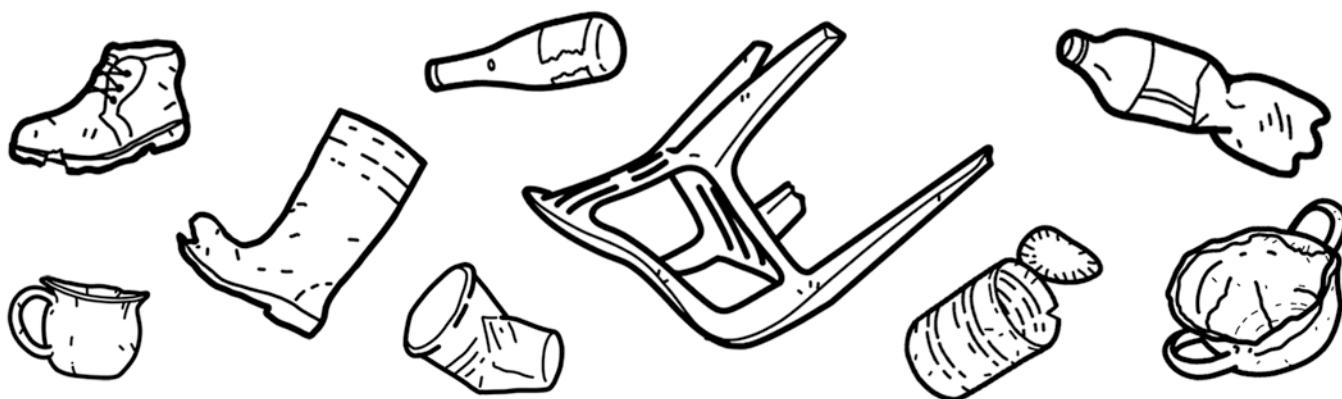
2 kachny

1. úsek

Střechov – nastupovat! Právě tady začíná 1. úsek úklidu, o který se už pravidelně starají zejména děti základních škol z Kácova a Divišova pod dohledem „ostřílených“ dospěláků Aničky a Dalibora z Bisportu Kácov, Soni, Petra, Zuzky, Marušky... Odpadky sbírají kolem řeky až do Českého Šternberka.

VHEAL

KAFLŠA

DŽLIE

OHIANKL

LEÍEMKK

KLAHOVPEC

RELKNÍD

ŠRPÁLK

HRKEČEN

Střechov

Kácov

Bisport Kácov

Vymysli slova na písmena abecedy v duchu Čisté řeky Sázavy:

A jako: akord, ...

C jako: cákat, ...

E jako: ementál, ...

G jako: guma, ...

B jako: břeh, ...

D jako: dítě, ...

F jako: flaška, ...

H jako: hrábě, ...

CH jako:

J jako:

L jako:

N jako:

P jako:

R, Ř jako:

T jako:

V jako:

I jako:

K jako:

M jako:

O jako:

Q jako:

S, Š jako:

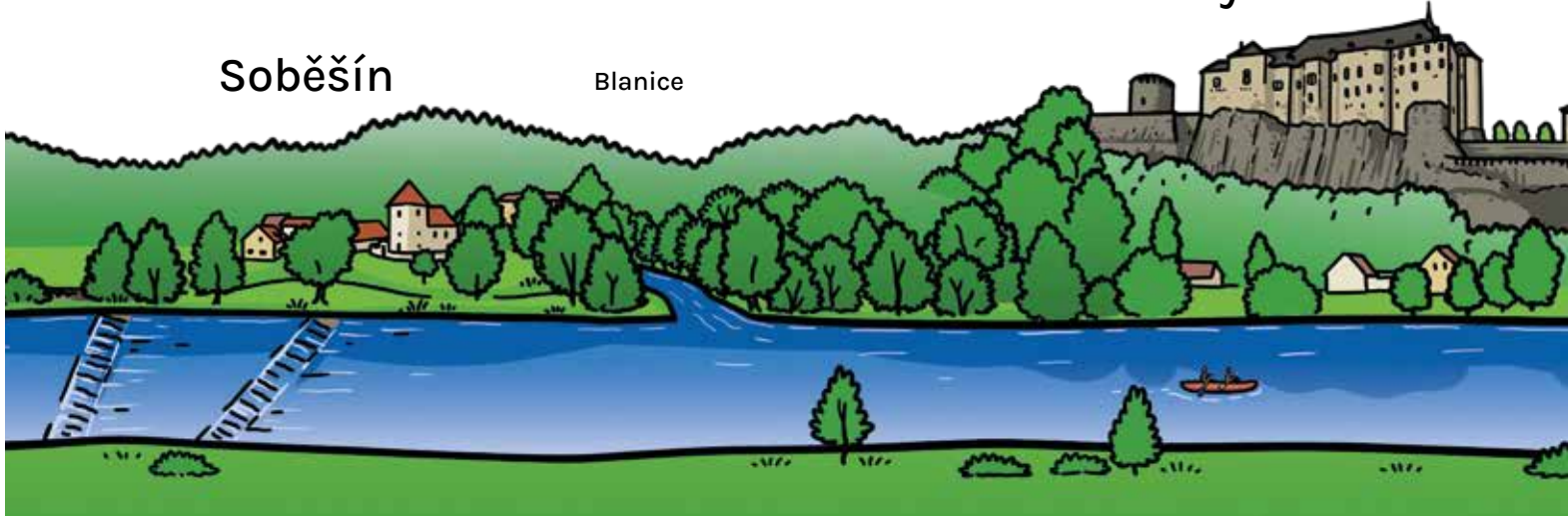
U jako:

Z, Ž jako:

Český Šternberk

Soběšín

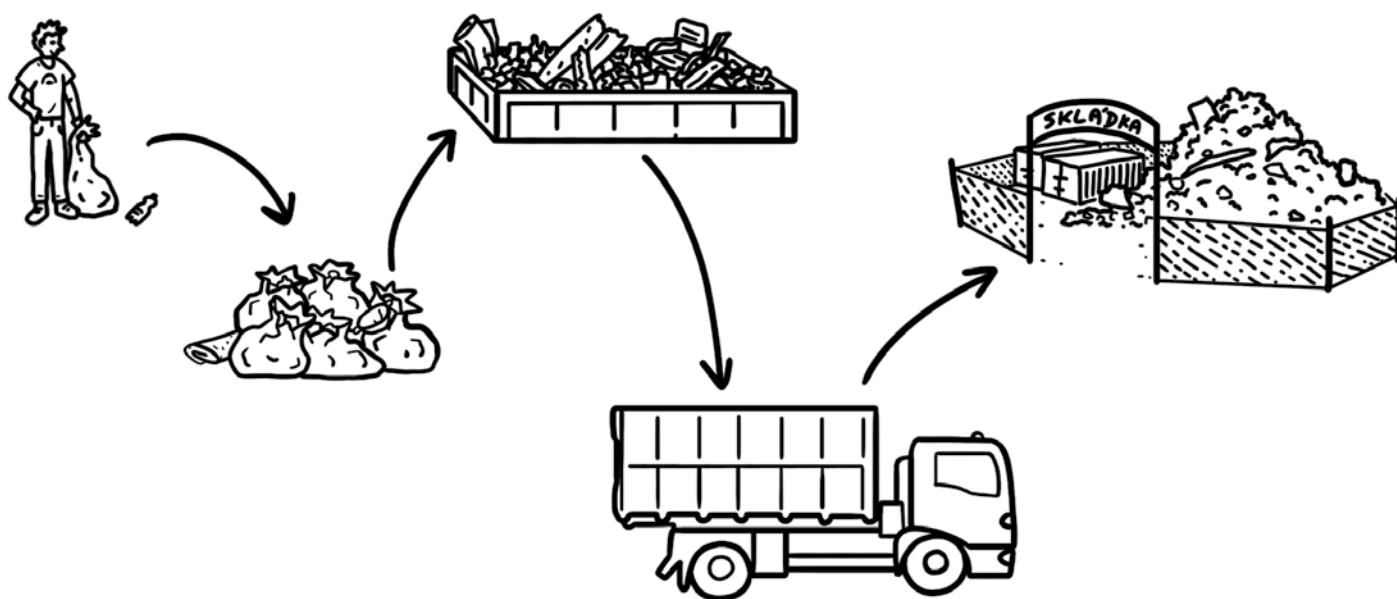
Blanice

2. úsek

Dobřími dušemi 2. úseku mezi Českým Šternberkem a městem Sázavou jsou Maruška, Štěpán, Zbyněk a Martin, dlouhé roky jim zdatně pomáhali i Míra a Standa. Legendárním se stal jejich boj s černými skládkami v okolí Ledečka – nevěřili byste, kolik tun skleněných lahví tady za všechny ty roky dokázali dobrovolníci „vytěžit“ ze stráně nad řekou. Sladkou odměnou jim každoročně byly vynikající koblížky od Mírovy maminky.

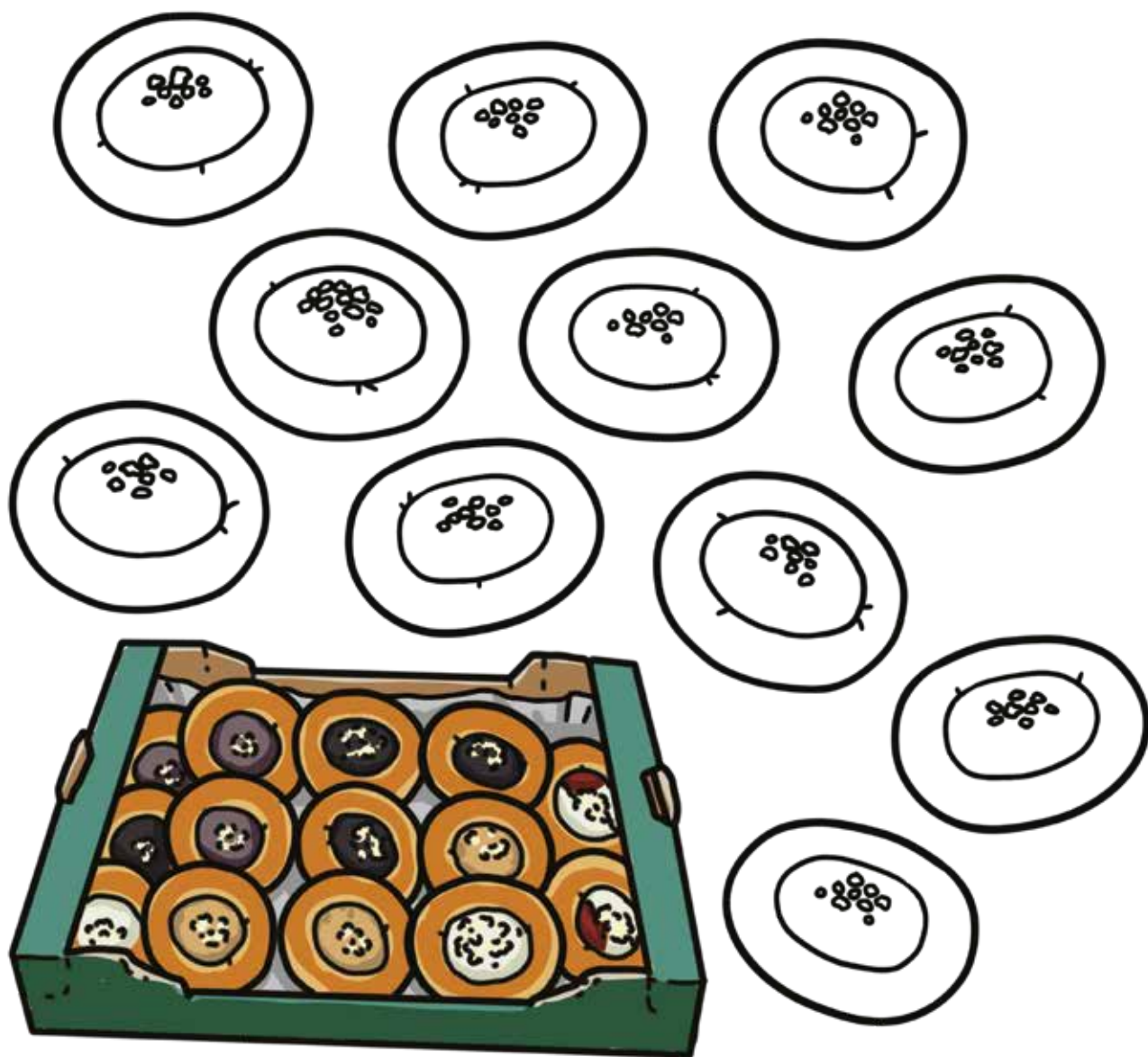

Český Šternberk

Rataje

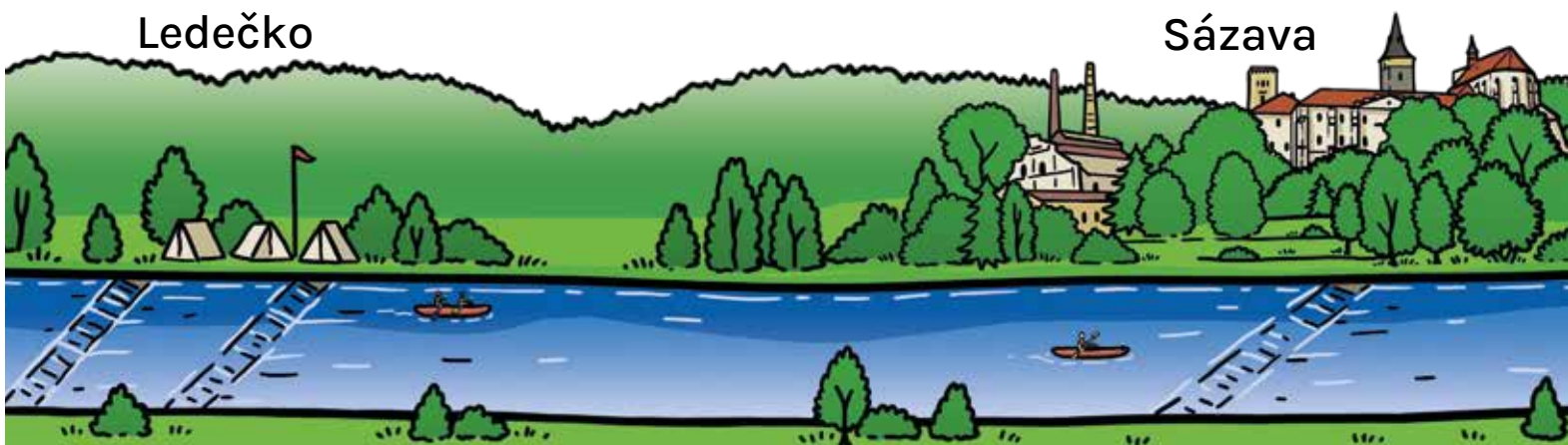

Mohou být makové, povidlové, tvarohové... prostě Šternberské koláče od Filipů. Bez nich si jarní úklid řeky na žádném úseku nedokážeme představit. Které máš nejradši? Vybarvi si je:

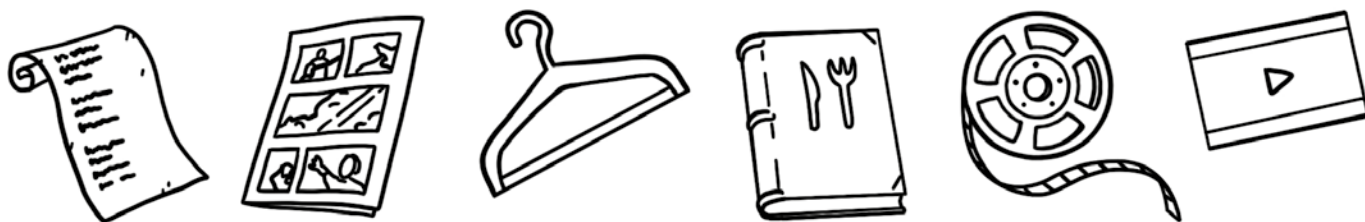

Ledečko

Sázava

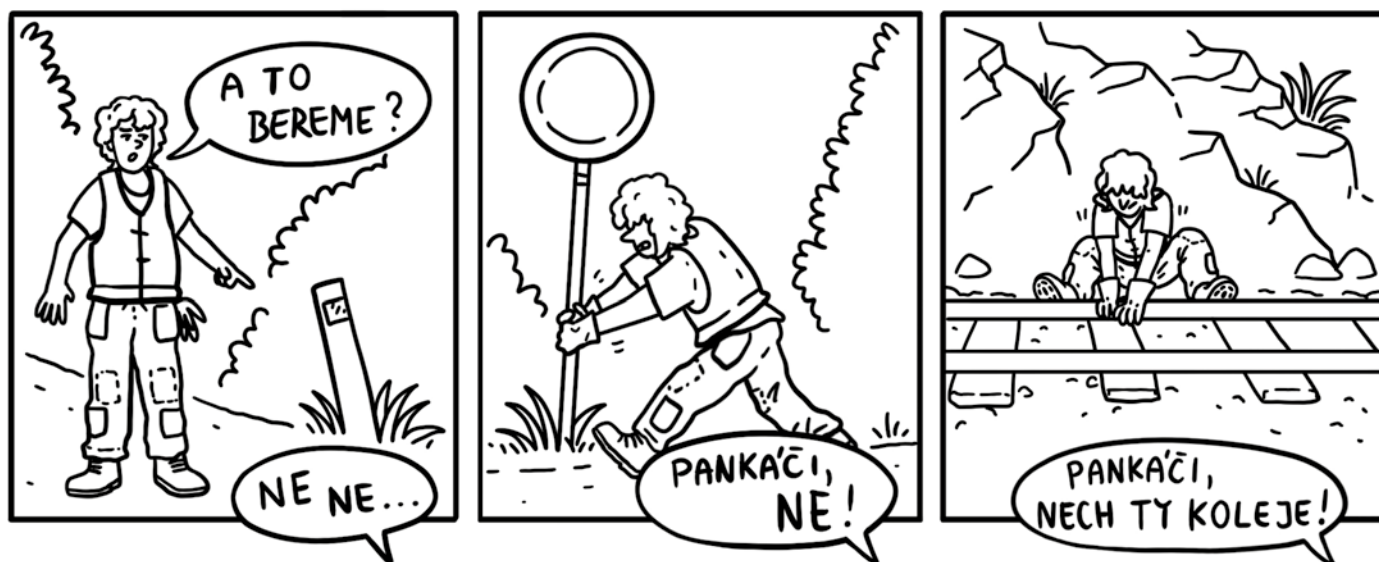

3. úsek

V úseku mezi městem Sázavou a Zlenicemi se vytvořila skvělá parta kolem Báry, Denisy, Ivanky, Bohunky, Vika, Břeha a Petra s Petrem. Dokážou nejen pořádně vzít za práci, ale i se při ní (a taky po ní) originálně pobavit. Jejich výstupy jsou nezapomenutelné! Vydali tematickou sbírku básní, komiks, kuchařku s recepty dobrot podávaných během úklidu řeky, bordelbář (vtipný soupis sesbíraných odpadků), připravili unikátní módní přehlídku oděvů z odpadu, natočili němou grotesku, nacvičili divadelní pohádku, namalovali obraz vlastníma rukama. Skupina STORY Time (dříve SPB) vydala píseň s videoklipem Čistá řeka.

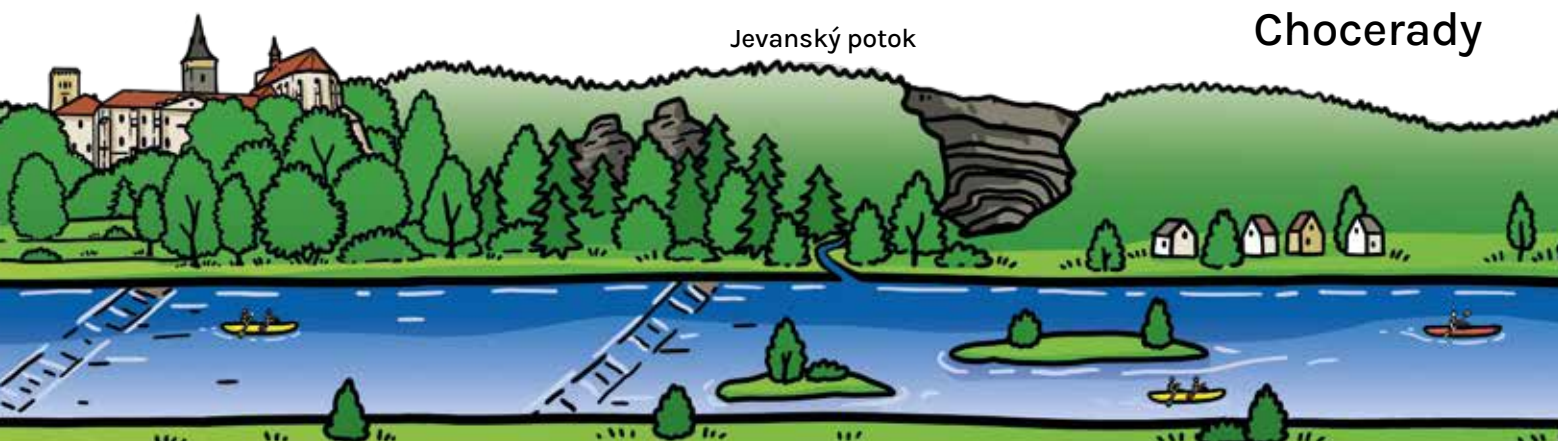
Kolega Pankáč byl vždy extra snaživý

Sázava

Jevanský potok

Chocerady

Bůůůůček

Tomáš Bárta (Teta)

U řezníka kup si ,
k baště dobré máš jen krůček.

mřížku do něj nakroj,
vem si k tomu ostrý nástroj.

Trochu , kmínu, ,
do kůže se pěkně vetře.

tam házej kusy,
česneku jen kousky malé,
už se těším a tak dále.

Trouba už je rozpálená hodinu a půl,
do ní bůček vložím, trochou pokropím,

zlatej už se směje,
na plátky ho nakrájím,

hořčici, chleba, ,
a pak už jenom jím.

námořník

anděl

vodník

Ivanka a její
veselé kostýmy

Hvězdonice

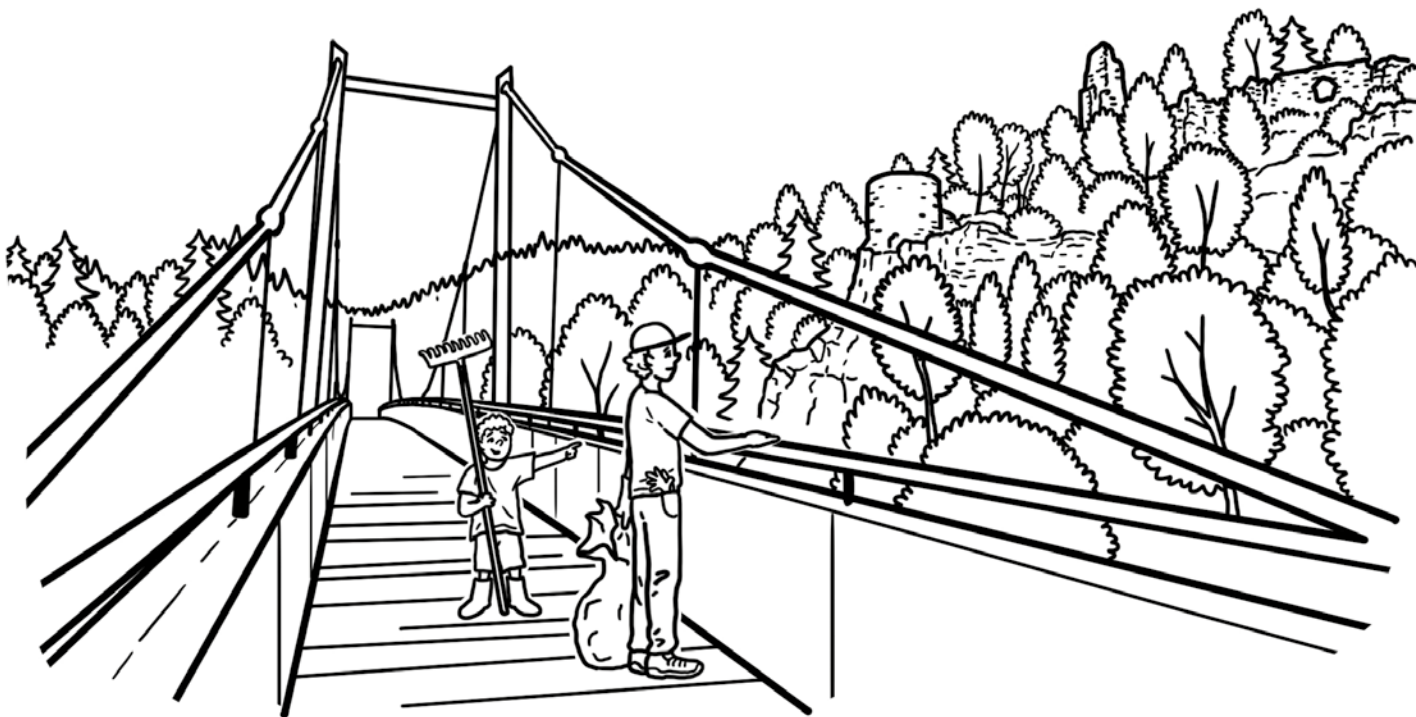
Zlenice

4. úsek

Sedm jezů, plovárna s přívozem, zřícenina hradu... to všechno čeká na dobrovolníky na 18kilometrovém úseku mezi Zlenicemi a Týncem nad Sázavou. Dlouhé roky tady kraloval Radim s partou svých firemních kolegů, žezlo po něm převzal horolezec Libor se skupinou skautů. Na to, aby jim během úklidu nic nechybělo, dohlíží Martina s Pavlem.

Zlenice

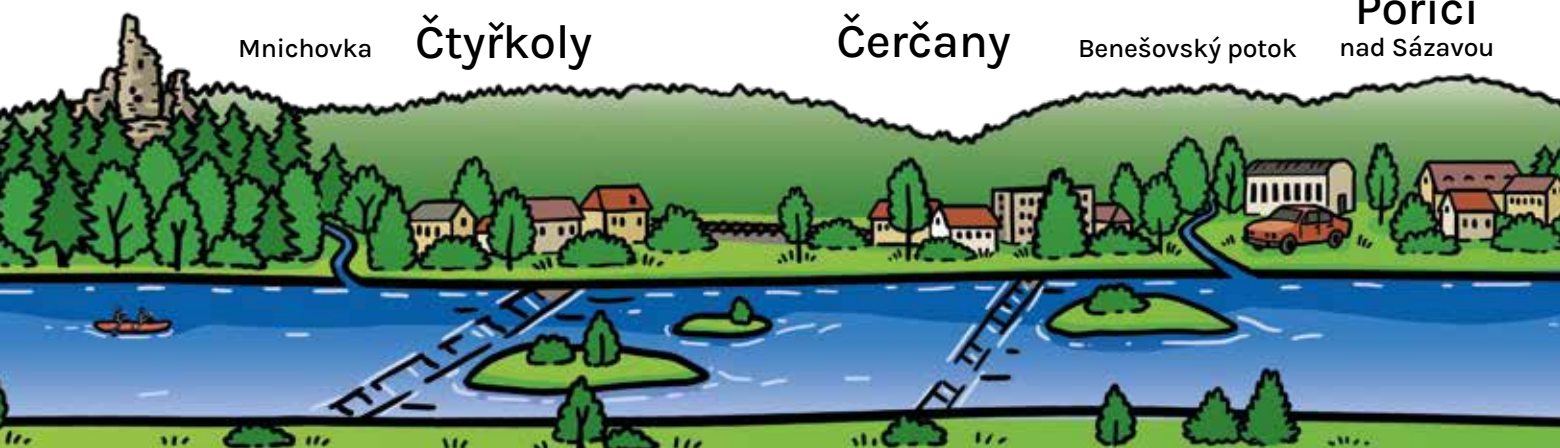
Mnichovka

Čtyřkoly

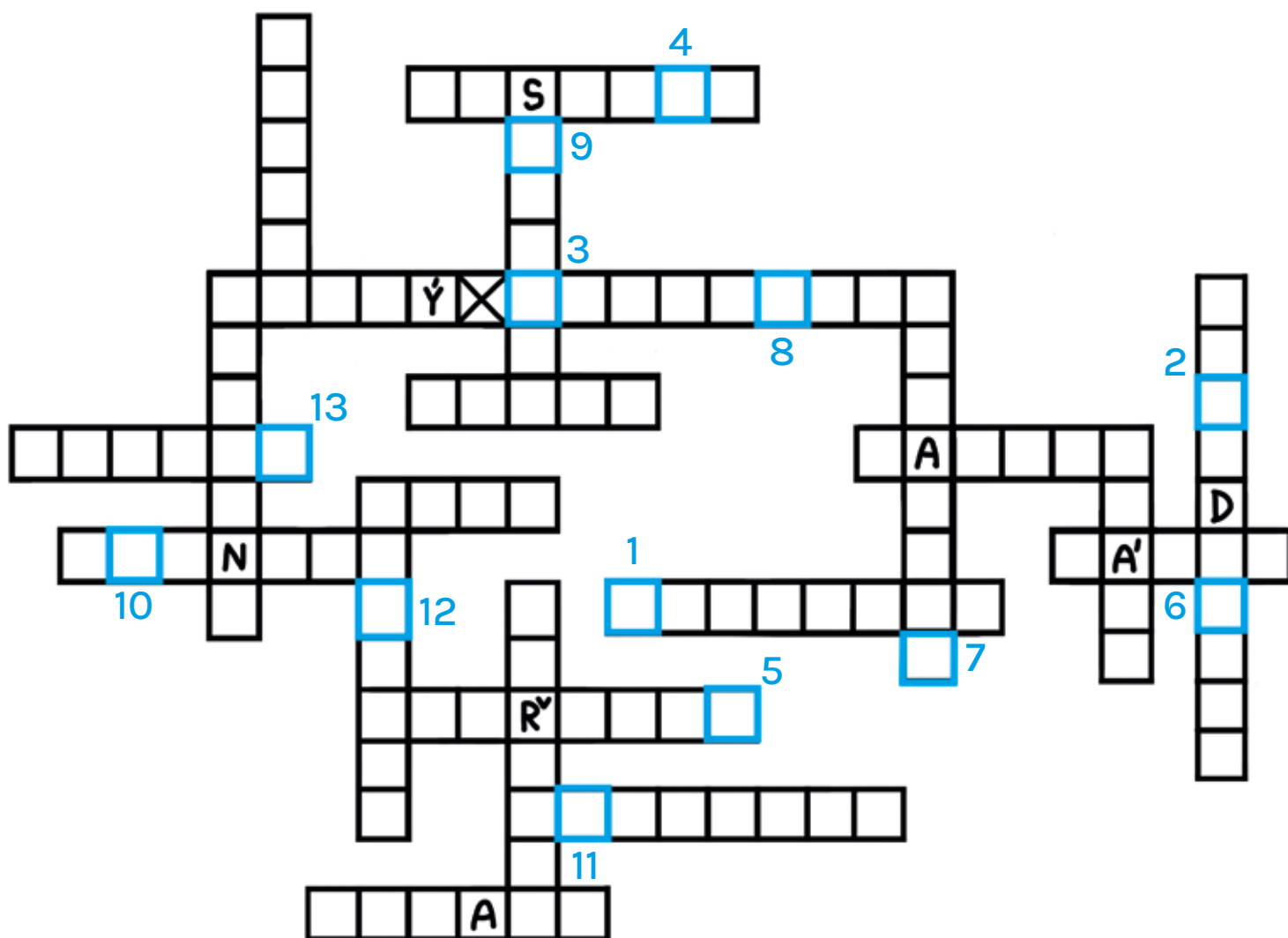
Čerčany

Benešovský potok

Poříčí
nad Sázavou

Doplň názvy obcí a měst ze všech 5 úseků a doplň tajenku:

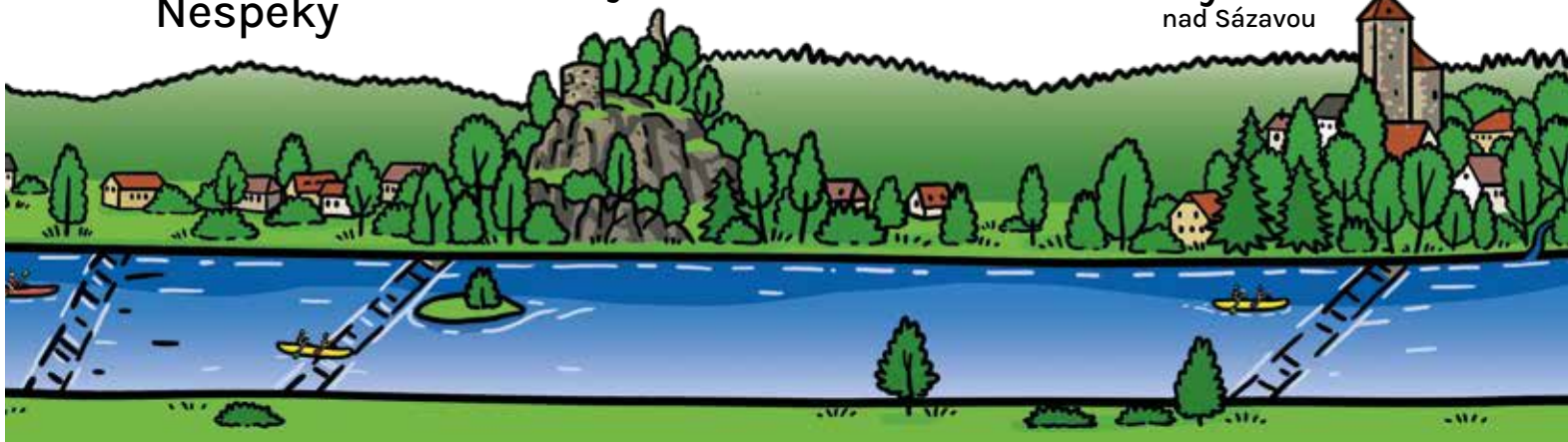

Sázavu uklidíme:

Zbořený Kostelec

Týnec
nad Sázavou

5. úsek

Francesco, Marty, Tom, Pavel, Bohunka, Vašek, donedávna i Roman... a taky Martin Kupka, t. č. ministr dopravy, patří nebo patřili ke stálému týmu, který uklízí nepořádek kolem vody mezi Týncem nad Sázavou a Pikovicemi. Kromě tradičních modrých pytlů a žlutých rukavic, které jsou symbolem projektu, má tento úsek něco navíc – velkou pramici, s jejíž pomocí dobrovolníci svážejí nepořádek z kaňonu řeky, kam svozové auto nezajede.

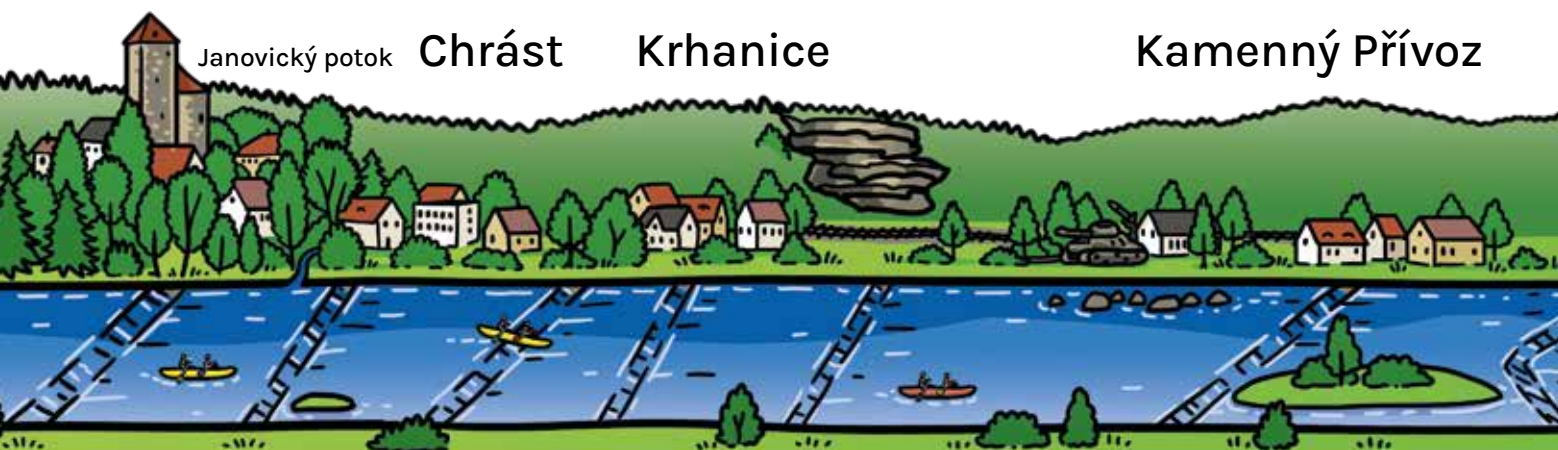
Týnec
nad Sázavou

Janovický potok

Chrást

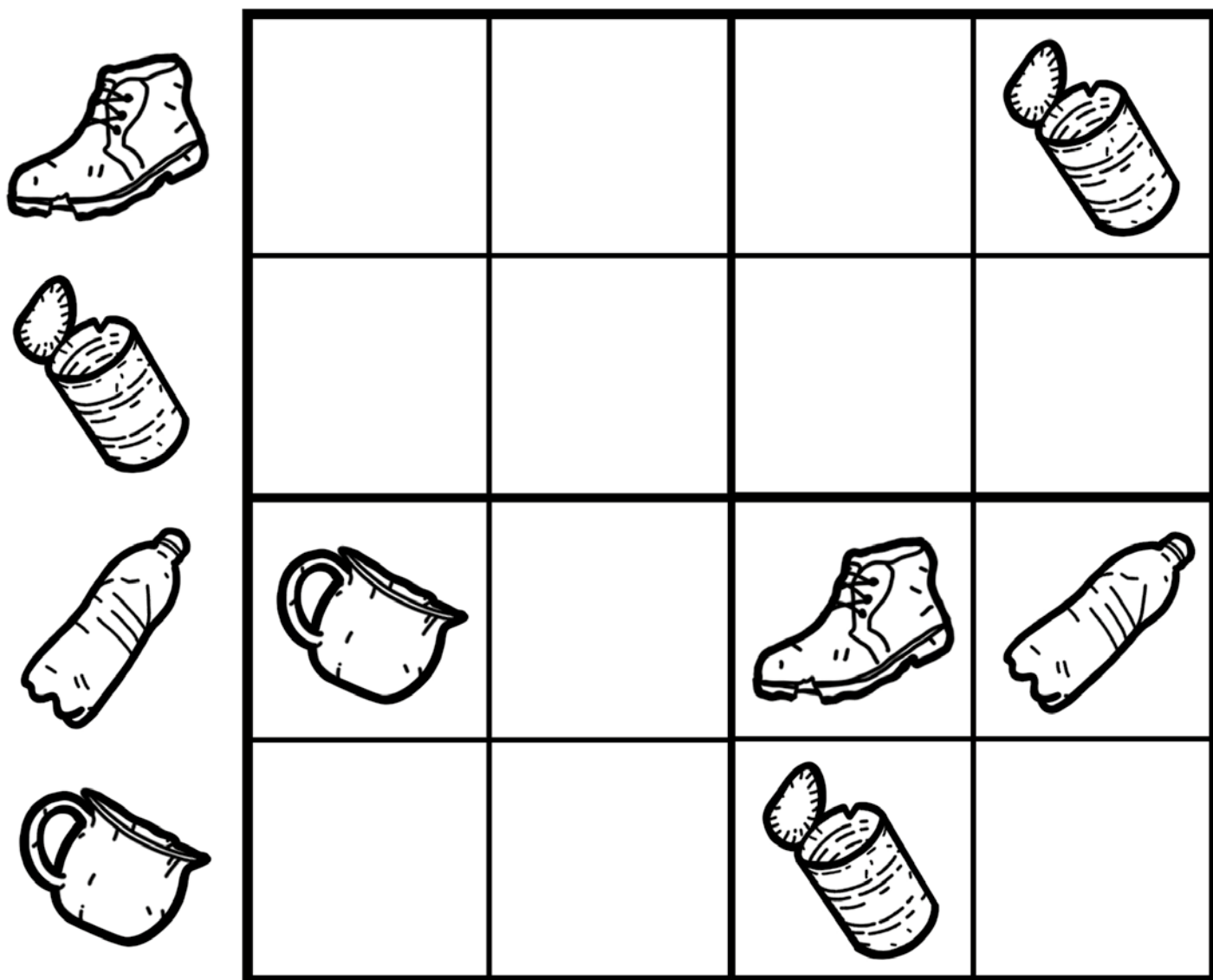
Krhanice

Kamenný Přívoz

Odpadkové sudoku:

Nejvíce odpadků bývá právě v tomto úseku – v oblasti chat a Vojenského technického muzea v Lešanech

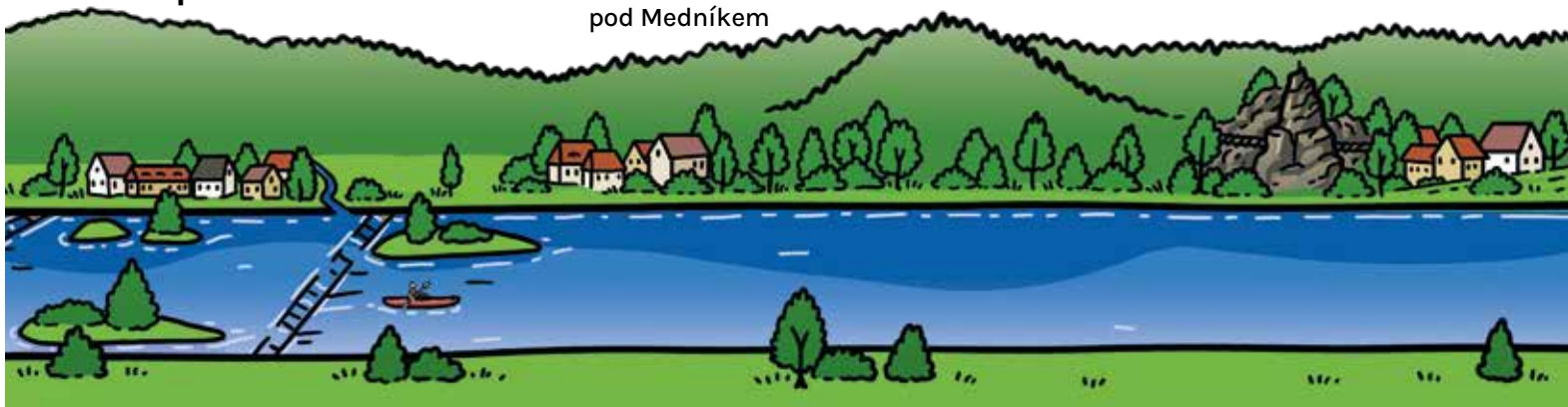

Žampach

Chotouňský potok

Luka
pod Medníkem

Pikovice

Poklady od vody

Plastové lahve, kusy igelitů, torza lodí, vlasce, kartony, koberce, boty, pneumatiky, polámané židle, vysloužilé lednice... Seznam toho, co jsou lidé schopni v okolí řeky „ztratit“, by byl dlouhý. Za 20 let se množství sesbíraného odpadu vyšplhalo k 500 tunám. A o kuriozity mezi nimi nebyla nouze.

[illegible]

A co dál

Jak vidí budoucnost projektu ti, kteří s ním rok co rok spojují své jméno? Malá anketa napoví:

Bára Novotná (Čmelíková): „Na jednu stranu bych si přála, aby se u řeky a v řece nenacházely stále nové a nové odpadky. Ó je, to by byla paráda! Na druhou stranu vidím, že je zapotřebí, aby si především děti a mladí lidé uvědomili, že odpadků je už vážně děsně moc... Myslím, že projekt by měl trvat, dokud to bude zapotřebí, jen se trochu bojím, že to bude ještě moc dlouhá cesta.“

Vašek Pošmurný: „S ohledem na různorodost projektu – není to jen čištění, ale také společenské setkání a výchovná akce – si myslím, že bude pokračovat a pořád plnit to, co je mu předurčeno, tedy spojovat lidi k naplnění společného cíle.“

Bohunka Boušková: „Věřím, že projekt bude pokračovat. Je pro mě hezkou příležitostí setkávat se s lidmi, kteří smýšlejí podobně jako já, jsou ochotni věnovat čas a úsilí ke zlepšení vlastního okolí. Žiju v Sázavě a na řece celý život, záleží mi na tom, aby se tu žilo dobře i ostatním lidem. Setkávám se s organizátory ČŘS i mimo stanovené tři dny v roce a dělá mi to radost.“

Viktor Korecký: „Pozdvihnout projekt nad rámec Posázaví. Podobných projektů je vícero a kdyby se uměly navzájem podpořit, spojily se, třeba by vznikl veliký ‚hlas lidu‘, který by mohl ovlivnit nejen odpadové hospodářství, ale i se zasadit o minimalizaci vzniku odpadu a jeho recyklaci.“

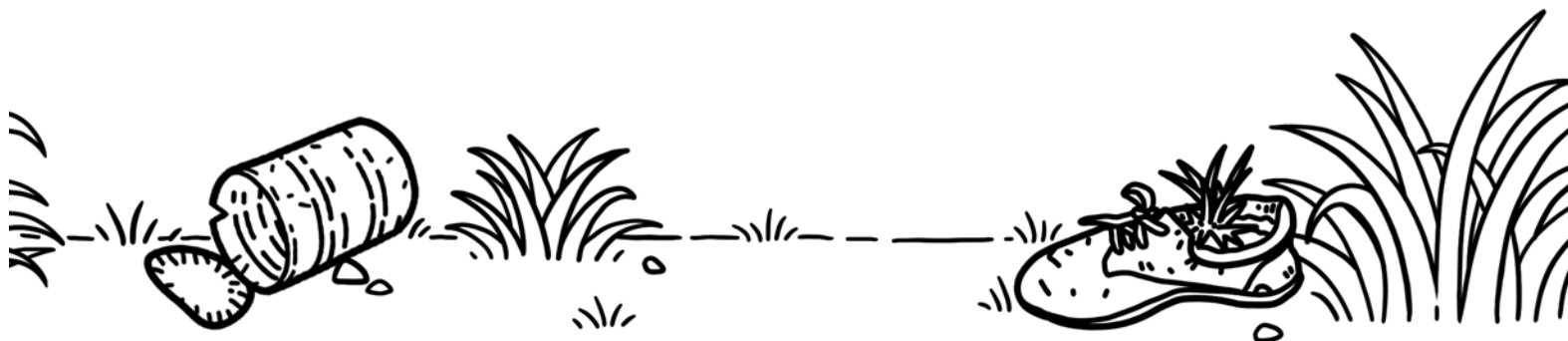

Martina Höhnová: „Budoucnost projektu je jasná, pokračovat v tom, co je zaběhnuté a funguje, protože lidé na dubnové čištění řeky nedočkavě čekají celou zimu. Odpadky tady budou pořád a dobrovolníci, kteří je uklidí, se také vždycky najdou. Lidé se čím dál více zajímají o místa, kde žijí a chtějí žít v souladu s přírodou.“

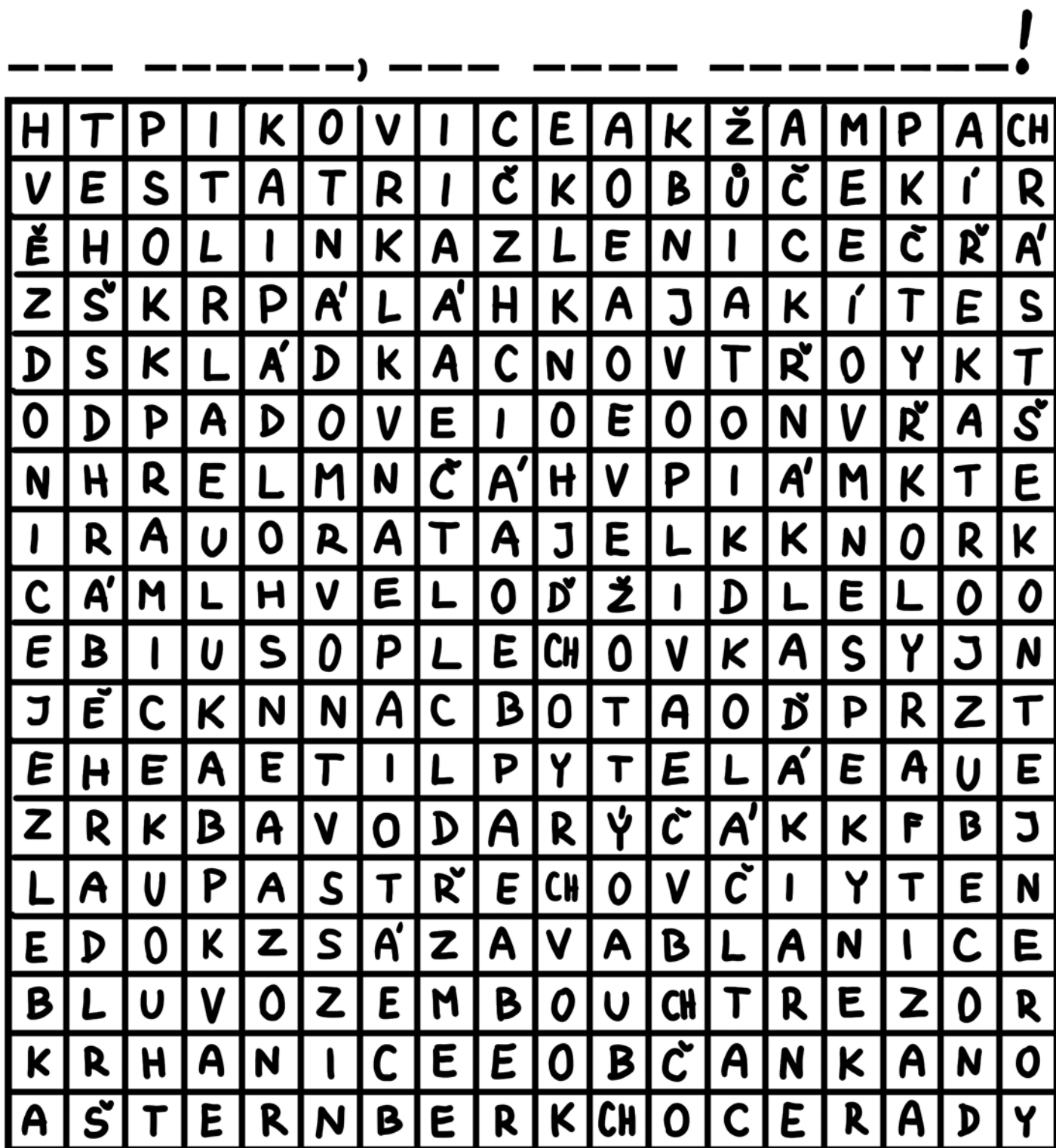
Bára Melounová: „Projekt bude pokračovat, dokud budou organizátoři chtít a dokud budou dobrovolníci. Vnoučata a naše děti mají šanci to jednoho dne převzít. Jestli to udělají, kdo ví? Odpadky u řeky nikdy neskončí, skládky odpadu však ano. Budeme jednou řešit způsob nakládání s odpadem. Budeme ho muset více třídit a recyklovat.“

Ivanka Danešová: „Budoucnost je v lidech a o nich je tento projekt. Učit děti hravou formou aktivně se zapojovat, povzbuzovat a společně si užívat čas, který nám dává radost. Čas pro přírodu a život kolem nás. Nechceme žít na smetišti. Příroda pro nás znamená opravdu hodně – je to život. Lidé ji drancují a my tu lidskou nenasytlost můžeme odčinit aspoň tímto způsobem. Budoucnost je v továrnách na třídění a likvidaci plastu, jednou z nejdůležitějších věcí je proto recyklace.“

Martin Moravec: „Projekt samotný už dnes dalece přerostl svůj původní záměr samotného úklidu a zapojeným lidem i regionu přináší mnoho dobrého. Vnímám ho jako symbol celoroční práce, kdy se díky ČŘS v Posázaví naučili spolupracovat spolky, obce, školy, firmy a mnozí další aktéři a v neposlední řadě také aktivní jednotlivci. A to je prostě skvělé!“

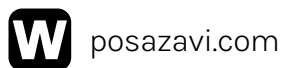
Čtyřsměrka Čisté řeky Sázavy

BLANICE BOTA BŮČEK ČTYŘKOLY DUBEN HOLINKA HRÁBĚ HRAD HRNEC
HVĚZDONICE CHOCERADY CHRÁST JEZ KÁCOV KAJAK KANOE KOLÁČ
KONTEJNER KRHANICE LAHEV LEBKA LINO LOŤ LOPATA LUKA NÁKLAĐÁK
NESPEKY OBČANKA ODPAD PÁDLO PIKOVICE PLECHOVKA POŘÍČÍ PRAMICE
PYTEL RAFT RATAJE RUKAVICE RÝČ ŘEKA SÁZAVA SKLÁDKA STŘECHOV
SVAČINA ŠKRPÁL ŠTERNBERK TREZOR TRIČKO TROJZUBEC VESTA VODA
VOZEMBOUCH ZLENICE ŽAMPACH ŽIDLE

POSÁZAVÍ

posazavi.com

/poznavameposazavi

poznavame_posazavi

Vydala Posázaví o.p.s., Zámek Jemniště 1, 257 01 Postupice

Autor obrázků a úkolů: Karolína Vilímovská

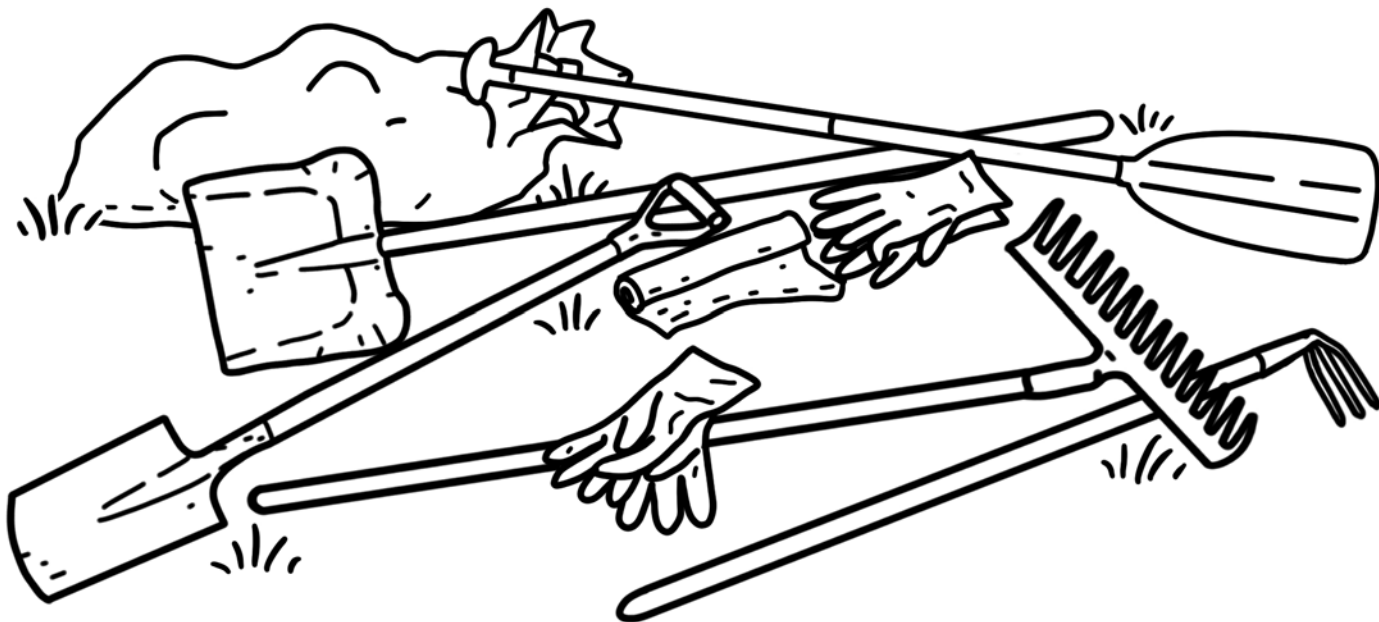
Autor a editor textu: Jaroslava Tůmová

Tisk: Pavel Fuksa – GraTypoPrint

Náklad 10 000 ks

NEPRODEJNÉ

ISBN 978-80-87684-82-5

GENERÁLNÍ PARTNEŘI PROJEKTU

Bisport

čeps

